

Тема. Положение Донецкого края в степной зоне.

Цель урока:

- Изучение особенностей природы Родного края
- воспитание любви к родному Донецкому краю и бережное отношение к природе.

***«Наш родной край –
Донбасс»***

Донецкая область:

Зона: степная

Подзона: северная степная

Физико-географическая

страна: Восточноевропейская равнина (юго-западный край)

Провинции (см. карту «Физико-географическое районирование):

1. Донецко-Донская северостепная провинция.
2. Донецкая северостепная провинция.
3. Левобережно-Днепровско-Приазовская северостепная провинция.

Класс ландшафтов: Равнинный

Подкласс: низменный и возвышенный

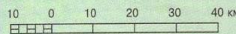
Типы ландшафтов: степной, ландшафты Азовского моря, речных пойм, озер.

ФИЗИЧЕСКАЯ КАРТА

Масштаб 1 : 1 000 000

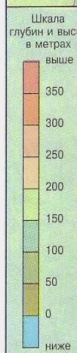
в 1 сантиметре 10 километров

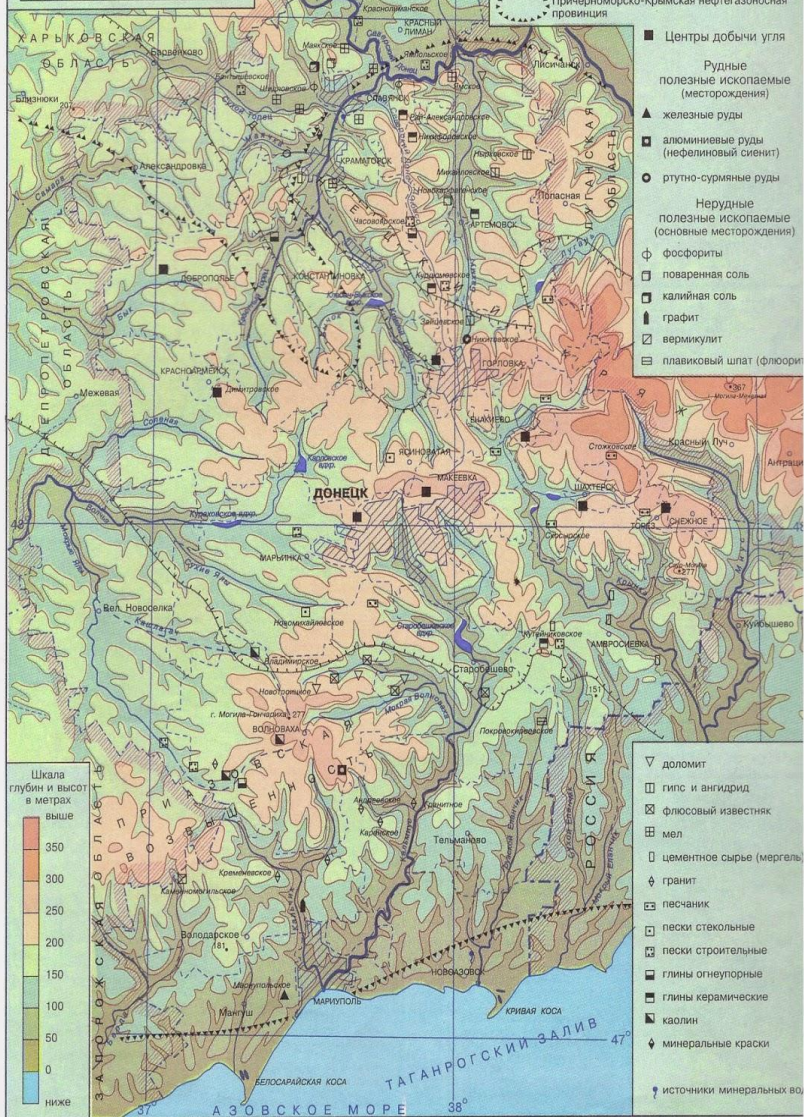
Топливные полезные ископаемые (по территориям)

- Донецкий каменноугольный бассейн
- Днепрово-Донецкая нефтегазоносная область
- Причерноморско-Крымская нефтегазоносная провинция

- Центры добычи угля
- Рудные полезные ископаемые (месторождения)
- ▲ железные руды
- алюминиевые руды (нефелиновый сиенит)
- ртутно-сурьмяные руды
- Нерудные полезные ископаемые (основные месторождения)
- φ фосфориты
- поваренная соль
- калийная соль
- ▲ графит
- вермикулит
- плавленый шпат (флюорит)

- ▽ доломит
- гипс и ангидрид
- флюсовый известняк
- мел
- цементное сырье (мергель)
- ♦ гранит
- песчаник
- пески стекляные
- пески строительные
- глины огнеупорные
- глины керамические
- каолин
- ♦ минеральные краски
- ♦ источники минеральных во

КЛИМА

В СТЕПНОЙ ЗОНЕ БОЛЬШЕ СОЛНЕЧНОГО СВЕТА
И ТЕПЛА,
МЕНЬШЕ ОСАДКОВ. СНЕГОВОЙ ПОКРОВ
НЕБОЛЬШОЙ,
ЛЕЖИТ 2-3 МЕСЯЦА. ЗАМЕРЗАЕТ ТОЛЬКО
ПОВЕРХНОСТНЫЙ СЛОЙ ПОЧВЫ.

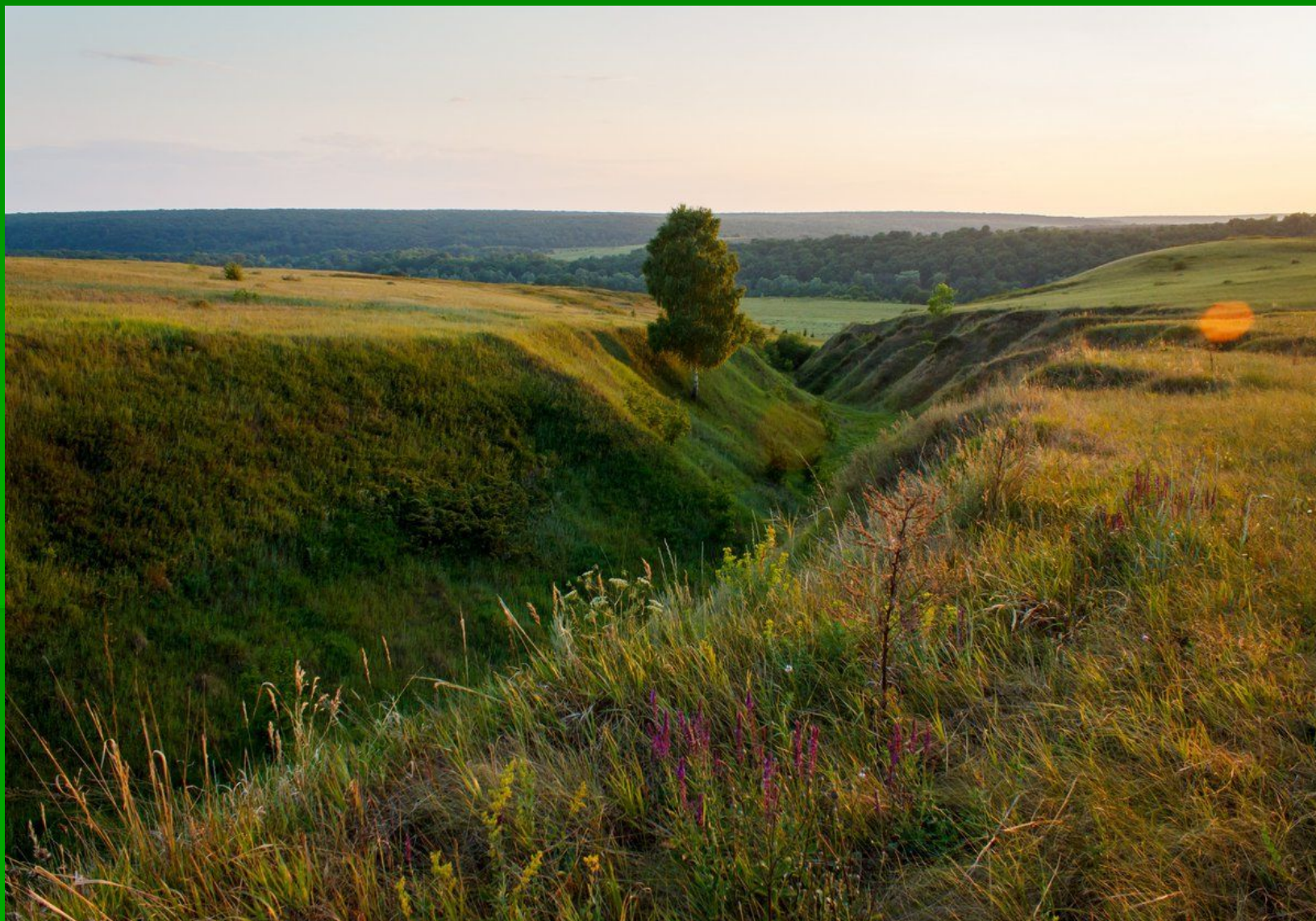

**ЛЕТО ПРОДОЛЖИТЕЛЬНОЕ,
ЖАРКОЕ,
МНОГО ЯСНЫХ, СОЛНЕЧНЫХ**

ДОЖДИ ЧАЩЕ ЛИВНЕВЫЕ, ПОСЛЕ КОТОРЫХ ОБРАЗУЮТСЯ

**ДУЮТ ИСУШАЮЩИЕ ПОЧВУ ВЕТРЫ-
СУХОВЕИ.**

ИНОГДА В СТЕПИ ВОЗНИКАЮТ ПЫЛЕВЫЕ БУРИ.

НЕДОСТАТОК ВЛАГИ-ГЛАВНАЯ ПРИЧИНА БЕЗЛЕСЬЯ СТЕПНОЙ ЗОНЫ.

ЦВЕТЫ СТЕПИ

ТЮЛЬПА

И

ОДУВАНЧ

И

ЦИКОРИ

И

ИРИ

С

ВАСИЛ

ЃК

МА

К

РОМАШК

А

ПИО

Н

ТРАВЫ СТЕПИ

МАТЬ-И-
МАЧЕХА

ПОДРОЖН

ИК

ЖИТНЯ

К

ПИЖМ

А

КОВЫЛ

Б

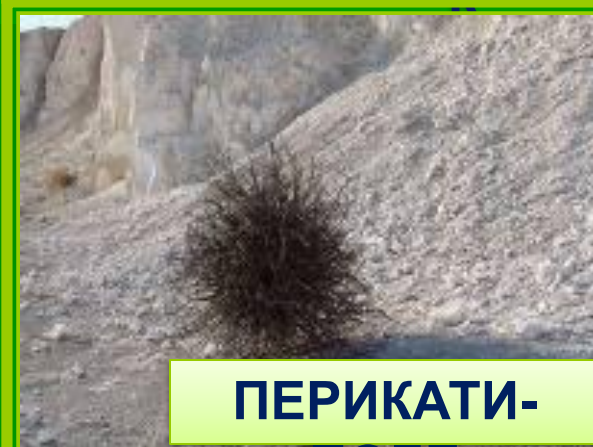
ПОЛЫН

Б

ТИПЧА

И

ПЕРИКАТИ-

ПОЛЕ

ТРАВОВЯДНЫЕ

СУСЛИ

К

ХОМЯ

К

ПОЛЁВК

А

САЙГ

АК

ТУШКАНЧ

ИК

ЗАЯ

Ц

ХИЩНИКИ

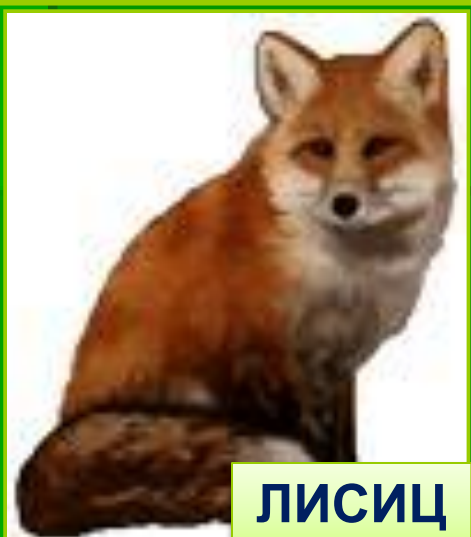
ХОРЁК

К

ВОЛ

К

ЛИСИЦ

А

ПРЕСМЫКАЮЩИЕСЯ

ГАДЮК

ЯЩЕРИЦ

ЧЕРЕПА

ХИЩНЫЕ ПТИЦЫ

СТЕПНОЙ
ОРЁП

СОВ
А

ЯСТР
ЕБ

ПТИЦЫ, ГНЕЗДЯЩИЕСЯ НА

ЗЕМ

ДРОФА
А

КУРОПАТ
КА

ЖУРАВ
ЛЬ

ЖУРАВЛЬ-КРАС
АВКА

НАСЕКОМЫЕ СТЕПИ

ШМЕЛ

Ь

КУЗНЕЧ

ИК

Почвы

ДАВНІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ ЗНАРЯДЯ ДЛЯ ОБРОБКИ ҐРУНТУ

Найбільше працю використовують при обробці ґрунту влітку. Там, де воно не встигає розкладатися, використовують робітні вершніки ґрунту.

Розквітання і збирання сільськогосподарських культур – важливі етапи в житті людини і тварин. Успіх господарства залежить від стану ґрунту.

ОСНОВНІ ТИПИ ҐРУНТІВ

- Дерново-слабозасолені піщані та глинисто-піщані у комплексі з торфяно-болотними
- Чорноземні огіддані й темносирі сніждоли
- Чорноземні тіпові середньомісних
- Чорноземні звичайні і глибокі чорні середньомісних
- Чорноземні звичайні середньомісних
- Чорноземні огіддані мало-місних
- Чорноземні звичайні мало-місних з меншою умовою
- Чорноземні переважно солончаки
- Чорноземні на дернині заболочені
- Луно-дернові тлібоболотні-болотні у комплексі з солончакми
- Луно-солончаки
- Дерново-переважно огіддані піщані, глинисто-піщані та суглинні і вапнякові, а слабопідзолисті піщані

Масштаб 1: 1 250 000
0 12,5 25 км
© НАП

Чорнозем тіповий Чорнозем звичайний

Крематорський степ на карбонатній вапняковій ґрунті

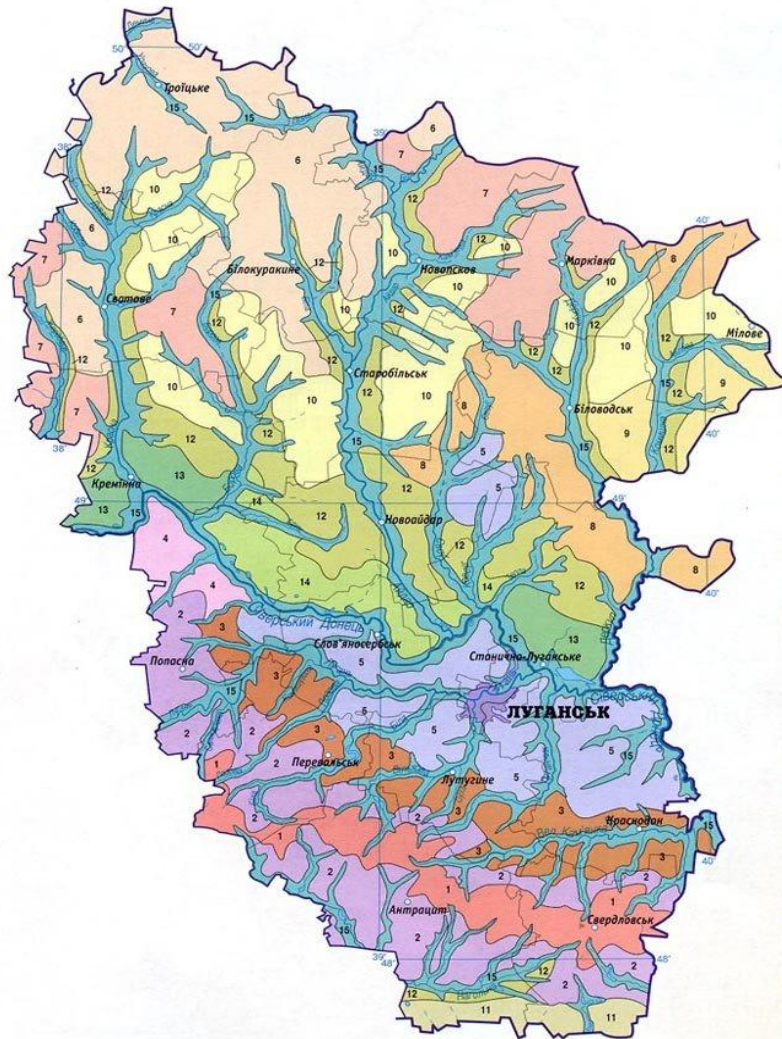

Луно-дерновий ґрунт

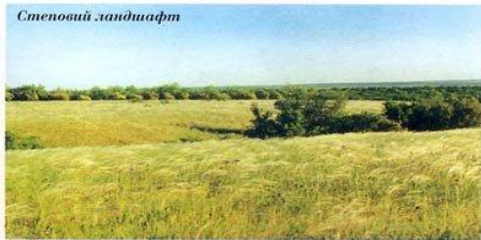

Дерново-переважно огіддані піщані, глинисто-піщані та суглинні і вапнякові, а слабопідзолисті піщані ґрунти

- Ґрунти – це біологічно активний шар земної поверхні, що утворюється під впливом природних факторів (клімат, рослинність і тваринна рослинність, рельєф місцевості, геологічний вік території) та діяльності людини як ґрунтоутворювального жовієрвннського фактору.
- Ґрунти формуються не розривають відносини з атмосферою, літою. Процес ґрунтоутворення відбувається під впливом кліматичних факторів, фізичних і хімічних процесів. Серед них провідні роль належать ерозійній діяльності рослинних ґрунтинних решеток, руйнуванню їх мінеральними та хімічними процесами чи вересною.
- Ґрунти – антропогенно сформований природний ресурс, що утворюється під впливом діяльності людини і є об'єктом постійного вивчення.
- Висока якість ґрунту залежить від кількості органічної речовини, яка накопичується в ґрунті, а також від стану водного режиму ґрунту.
- Ґрунти – антропогенно сформований природний ресурс, що утворюється під впливом діяльності людини і є об'єктом постійного вивчення.
- Висока якість ґрунту залежить від кількості органічної речовини, яка накопичується в ґрунті, а також від стану водного режиму ґрунту.

Степовий ландшафт

ВИДИ ЛАНДШАФТІВ

Південнолісостепові

1 структурно-денудатійні височини на герцинській складчастій основі з чорноземами потужними середньогумусними, розорані, з фрагментарною рослинністю південного лісостепу

Північностепові

2 пасовий та купально-останній височини та їх схили на герцинській основі з чорноземами значними середньогумусними, розорані, з фрагментарною рослинністю різотранво-типчаково-ковилових степів, рослинністю кам'янистих відслонень та байрачними лісами

3 пасово-долинні підняті рівнини на дрібних складах герцинської основи з чорноземи звичайними слабогумусними та деревними гуртами щербеноватими, розорані, з фрагментарною рослинністю петрофітних степів та байрачними лісами

4 лесові пагорбисті та горбисто-пасовий підняті рівнини на дрібних складах герцинської основи з чорноземи звичайними середньогумусними, розорані, з фрагментарною рослинністю різотранво-типчаково-ковилових степів та байрачними лісами

5 лесові слабогорбисті рівнини на осадочній герцинській основі з чорноземи звичайними середньо- та малогумусними, розорані, з фрагментарною рослинністю різотранво-типчаково-ковилових степів та крехдних відслонень

6 лесові сильнорозчленовані височини та їх схили на платформній основі з чорноземи звичайними середньогумусними, розорані, з фрагментарною рослинністю різотранво-типчаково-ковилових степів, байрачними лісами та окремими вододільними дібровами

7 лесові сильнорозчленовані та горбисті підняті рівнини на платформній основі з чорноземи звичайними середньогумусними, розорані, з фрагментарною рослинністю різотранво-типчаково-ковилових степів та крехдних відслонень

8 лесові сильнорозчленовані підняті рівнини на платформній основі з чорноземи звичайними малогумусними, розорані, з фрагментарною рослинністю різотранво-типчаково-ковилових степів та крехдних відслонень

9 лесові розчленовані рівнини на платформній основі з чорноземи підденими малогумусними, розорані, з фрагментарною рослинністю різотранво-типчаково-ковилових степів та крехдних відслонень

10 лесові слаборозчленовані рівнини на платформній основі з чорноземи звичайними малогумусними та щербеноватими, розорані, з фрагментарною рослинністю різотранво-типчаково-ковилових степів та крехдних відслонень

11 лесові слабоохислені рівнини на неогеновазівнічно-карбонатних породах з чорноземи звичайними середньогумусними та значними середньогумусними, розорані, з фрагментарною рослинністю ксерофітних різотранво-типчаково-ковилових степів

12 терасові рівнини з чорноземи звичайними середньо- та малогумусними, розорані, під різотранво-типчаково-ковиловими степами та степовими чагарниками

13 терасові слабогорбисті підняті рівнини з дрібно-підзолистими та деревними піщаними ґрунтами під сосновими та осново-дубовими лісами і піщаними степами

14 терасові слабогорбисті підняті рівнини з дрібно-підзолистими ґрунтами та алювіальними пісками під піщаними степами та дубово-листяними лісами

15 ландшафти річкових долин та яружнобалковій мережі

ландшафти річкових долин та яружнобалковій мережі

заплавно-терасові поверхні річкових долин та великих балок з гідроморфними ґрунтами різного ступеню зволоженості та солоності під заплавними лісами, чагарниками та трав'янисто-дугостеновою рослинністю

ФИЗИКО-ГЕОГРАФИЧЕСКОЕ РАЙОНИРОВАНИЕ

Физико-географические районы

 Верхне-Айдарский	 Лозно-Каменский
 Приднепровский	 Главного Донецкого водораздела
 Северо-Донецкий	 Крынско-Нагольнянский
 Луганский	 Бахмутско-Торетский

**В пределах какой природной зоны лежит
Донецкая область**

Ответ: степной

ЗАНЯТИЯ ЛЮДЕЙ, ЖИВУЩИХ В

Задание: Изучить материал.

Составить конспект по теме.

Ответить на вопрос!

Подумайте, если бы в нашем крае прекратилась всякого рода хозяйственная деятельность, восстановилась бы степь?